
Školné? No dovolte...

Školné? No dovolte...

20.5.2009, rubrika: Názory, strana: 13, autor: MICHAL RŮŽIČKA

JAK VIDÍ SVĚT

„Mohl bych u vás pracovat?“ zeptal se mě před časem vysokoškolský student. „Klidně na plný úvazek.“ Studoval ve čtvrtém ročníku jedné z fakult Univerzity Karlovy. Nedalo mi to: „A vy na to budete mít čas?“ „V pohodě. Prezenci nikdo nehlídá.“

Tehdy jsem byl členem vedení jednoho z českých médií a takový rozhovor nebyl ojedinělý. Studenti pracovat chtěli; co je většinou odradilo, byly peníze. Velké oči: představovali si plat na úrovni dlouholetých zaměstnanců.

Nyní je to pár dní, co čeští studenti protestovali. Zase. Nikoli za kvalitu výuky, nýbrž proti zavedení „zápisného“ v hodnotě pěti tisíc korun českých. Strážci života zadarmo odhalili v takovém nápadu školné, převlečené do císařových šatů.

V atmosféře českého boje o třicetikorunové regulační poplatky ve zdravotnictví zní studentský protest oprávněně mnohým uším. Je to neuvěřitelné. Kolikrát za zimu projede dvacetiletý člověk pět tisíc na lyžařských vlecích? Kolikrát za léto vyjede za pět tisíc do zahraničí? Kolik stálo jeho kolo, kolik snowboard, kolik laptop a kolik mobilní telefon, o měsíčním účtu ve prospěch operátora nemluvě?

Milí vysokoškoláci, kdo z vás není schopen vydělat si pět tisíc korun českých na zápisné, nemá na žádné z univerzit co dělat.

Vysokoškolské vzdělání je přece zcela soukromou investicí. Proč by na ni měli připlácet ostatní ze svých daní? Proč v mladých lidech zas a znovu oslabujeme pocit odpovědnosti za jejich vlastní osud? Ano, existují i takové sociální příběhy, jejichž nositelům bychom měli pomoci. Ale mluvíme o nich upřímně jako o výjimkách všech výjimek.

Zajímavé je, že falešnou „společenskou solidaritu“ pomáhají udržovat především ti politici, kteří ve svých občanských životech převáděli své akademické tituly na peníze, jak to jen šlo. Bez ohledu na obor, režim i politickou příslušnost. Bohužel, jistým pokrytectvím se na této situaci podílejí i domácí vysoké školy. Na straně jedné žadoní o „potřebnou finanční injekci“, na straně druhé se bojí sebevědomě říct: Náš absolvent je NĚKDO. A proto si vydělá nejen na zápisné, ale i na školné. Školné jako rudý hadr. Že se jej chápou kandidáti všech sociálně populistických politických proudů, netřeba se divit. Ale proč jimi mávají také představitelé akademických institucí? „Pokud by museli studenti zaplatit každý rok školné, řadě z nich by to mohlo odstříhnout cestu ke vzdělání,“ prohlásil při obhajobě „zápisného“ na vysokých školách rektor Karlovy univerzity Václav Hampl. Možná jde o politickou opatrnost před volbami, možná pan rektor studentům ve věci školného vážně nevěří. V každém případě nesouhlasím. Cestu ke vzdělání mohou odstříhnout pouze dvě věci: buď neschopnost, anebo lenost.

Je to pár týdnů, co jsem vyhlásil soukromou soutěž o nejlepší český politický billboard před volbami do Evropského parlamentu. Cílová kamera mohla zůstat vypnuta, vítěz byl jednoznačný: „Buď součástí svého projektu!“ Jenže soutěž se ukázala jako neplatná. Důvode je příznačný. Autorem vítězného programu není žádná politická strana, nýbrž obchodní řetězec.

„Mohl bych u vás pracovat?“ zeptal se mě před časem vysokoškolský student. „Klidně na plný úvazek.“

Dohodli jsme se na menším počtu hodin, ale výdělek měl stále slušný.

„Vy byste si vydělal na školné brzy,“ říkám.

On jen mávl rukou: „Spolužáci si vydělají v hotelech nebo překládáním mnohem víc.“

Měsíčně si odnášel asi dvacet tisíc, ale na školné ani pomyslet: „Platit za školu? Nestrašte. To bych do ní musel začít chodit...“